

Standard kontraktvilkår

for anskaffelse

av

Medisinskteknisk og Teknisk utstyr

for

Helse Sør-Øst RHF

1. GENERELT	3
1.01. Kontraktdokumenter	3
1.02. Definisjoner	3
1.03. Overdragelse av kontraktsforpliktelser	4
1.04. Underleverandører	4
1.05. Forbehold	4
1.06. Partens representant	4
1.07. Taushetsplikt	4
2. BETALINGSBETINGELSER	4
2.01. Kontraktens priser	4
2.02. Regningsarbeider	5
2.03. Prisregulering	5
2.04. Betaling	5
3. LEVERINGSOMFANG	5
3.01. Mengde/spesifikasjon	5
3.02. Dokumentasjon og reservedeler	6
4. FREMDRIFTSPLANER, FORSINKELSER, DAGMULKT OG ERSTATNING	6
4.01. Tidsfrister	6
4.02. Leverandørens rett til fristforlengelse på grunn av uforutsette hindringer	7
4.03. Forsinkelse	7
4.04. Dagmulkt	7
5. LEVERINGSBETINGELSER	8
5.01. Levering/montering	8
5.02. Kvalitetssikring, kontroll, prøving	8
5.03. Protokoller	9
5.04. Opplæring	9
5.05. Mottaks-/ferdigkontroll	9
5.06. Prøvedrift	9
5.07. Overtagelsesforretning av utstyr uten prøvedrift	10
5.08. Overtagelsesforretning av utstyr med prøvedrift	10
5.09. Virkning av overtagelse	10
5.10. Kjøpers rett til å nekte overtagelse	11
5.11. Mangler, reklamasjon, garanti	11
5.12. Garanti / Garantibefaring	11
5.13. Deltagelse på møter	12
5.14. Bygningsmessige arbeider/installasjonsforberedelser	12
6. ANSVAR, TVISTER M.M.	12
6.01. Sikkerhetsstillelse	12
6.02. Leverandørens plikt til å holde kontraktsarbeidene forsikret	13
6.03. Ansvarsforsikring	13
6.04. Lønns og arbeidsforhold hos ansatte	13
6.05. Tegninger, beskrivelser etc	14
6.06. Salgspant	14
6.07. Heving	14
6.08. Reklame mv	14
6.09. Lovvalg	14
6.10. Tvister	14

1. GENERELT

Følgende generelle kontraktsbestemmelser gjelder ved levering og montering av inventar og utstyr til Helse Sør-Øst RHF og underliggende helseforetak.

1.01. Kontraktsdokumenter.

Med mindre annet er avtalt, består kontrakten av følgende dokumenter i prioritert rekkefølge:

- a) Avtaledokumentet,
- b) Konkurransesgrunnlaget, tilbudsforespørselen eller bestillingen, med de kontraktsvilkår som er utarbeidet særskilt for kontrakten,
- c) Disse generelle kontraktsbestemmelser,
- d) Referat fra kontraktsforhandlinger/avklaringsmøter,
- e) Leverandørens tilbud.

I enkelte av bestemmelsene nedenfor er det særskilt presisert at andre løsninger kan følge av konkurransesgrunnlaget, under henvisning til denne bestemmelsen. Dette er gjort av informasjonshensyn, og kan ikke forstås slik at den angitte prioritet ikke gjelder for andre bestemmelser.

1.02. Definisjoner.

I denne avtale menes med:

- a) Kjøper: Det helseforetak som har inngått avtale/sendt bestilling.
- b) Leverandøren: Den part som påtar seg å levere inventar/utstyr i henhold til avtalen.
- c) Leveringsdato/tidspunkt: Start levering/inntransport.
- d) Mottakskontroll: Kjøpers kontroll av utstyr/leveranser.
- e) Brukeropplæring
- f) Prøvedrift
- g) Ferdigstillelse: Sluttlevering. Leverandøren skal ha avsluttet montasje og egenkontroll og kjøpers godkjennelse av at leveransen er utført iht. avtale skal foreligge.
- h) Overtakelse: Når overtakelsesforretning er avholdt.

1.03. Overdragelse av kontraktsforpliktelser.

Kjøper kan helt eller delvis overdra sine rettigheter og plikter etter avtalen. Leverandøren kan ikke overdra sine kontraktsforpliktelser uten samtykke av kjøper. Leverandøren kan ikke overdra sine fordringer til faktureringselskap uten skriftlig samtykke fra kjøper.

1.04. Underleverandører.

Leverandørene har rett til å la deler av leveransen, som ikke kan anses vesentlige, bli utført av underleverandører, men uten at dette endrer hans ansvar overfor kjøper. Leverandøren skal meddele hvilke deler underleverandøren skal utføre, og oppgi hvilke underleverandører han vil velge. Uten ugrunnet opphold, og senest innen 2 uker etter at kjøper har mottatt leverandørens meddelelse, kan kjøper nekte å godta leverandørens valg av underleverandører.

1.05. Forbehold.

Forbehold til kjøpers kontraktsbestemmelser eller konkurransegrunnlaget for øvrig må være tatt med i tilbudsbrevet for å være gyldige.

1.06. Partens representant.

Partene skal til enhver tid holde hverandre underrettet om hvem som er deres representant og om hvilke fullmakter disse har.

1.07. Taushetsplikt.

Forvaltningslovens og sykehuslovens bestemmelser om taushetsplikt gjøres gjeldende for leverandørens personale.

2. BETALINGSBETINGELSER

2.01. Kontraktens priser.

Prisene skal oppgis for anført enhet og som totalsum. Anførte priser skal være netto, eksklusiv merverdiavgift, inklusiv forsvarlig emballasje, frakt, forsikring, inn- og utpakking, montering, plassering og fjerning av tara.

Utgifter til deltakelse i overtakelsesforretninger, reklamasjonsarbeider og evt. prøvedrift skal inngå i kontraktens priser. Totalsummen skal oppgis summert inklusiv merverdiavgift.

Avtalt forebyggende vedlikehold utført av leverandøren i garantitiden inngår som en del av kontraktsummen med mindre annet er spesifisert i konkurransegrunnlaget.

Under henvisning til pkt 1.01 over, presiseres det at andre krav til prising kan fremgå av konkurransegrunnlaget eller tilkjennegis under kontraktsforhandlinger.

2.02. Regningsarbeider.

Arbeider skal bare utføres som regningsarbeide når det på forhånd foreligger skriftlig arbeidsordre fra kjøper, som skal varsles i rimelig tid før arbeidene setter i gang.

Regningsarbeidene gjøres opp etter følgende regler dersom annet ikke er skriftlig avtalt med kjøper:

a) Leverandøren skal oppgi timepriser i tilbudet. Timeprisen skal omfatte sosiale kostnader, verktøygodtgjørelse, administrasjon, fortjeneste og alle andre utgifter. Det betales kun for arbeid utført på stedet. Ventetid betales ikke. Hvis annet ikke er sagt i beskrivelsen skal det senest ved kontraktsforhandlinger avtales satser for reisetid og kjøregodtgjørelse/kostpenger.

b) Materialer/utstyr betales med selvkost og avtalt påslag.

c) Transport av materialer/utstyr betales etter skriftlig avtalte enhetspriser.

2.03. Prisregulering.

Kontraktens priser er faste. Endringer i lønninger, prisnivå m.m. gir ikke grunnlag for endringer av kontraktens priser.

2.04. Betaling.

½ av fakturabeløpet forfaller til betaling 30 dager etter godkjent mottakskontroll

½ av fakturabeløpet forfaller til betaling 30 dager etter godkjent overtakelse.

Leverandørens fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at de kan kontrolleres av kjøper. Alle fakturaer skal være påført kjøpers bestillingsnummer, eventuelt andre referanser som kjøper krever, og klart angi hva beløpet gjelder.

Betalingsfrist er fri faktureringsmåned pluss 30 dager. Fristen løper fra den dag kjøper mottar riktig faktura.

Betaling innebærer i seg selv ingen godkjennelse av leveransen.

3. LEVERINGSOMFANG.

3.01. Mengde/spesifikasjon.

Leveringsomfanget spesifiseres i konkurransegrunnlaget.

Hver enkelt post inkluderer det som er spesifisert, samt de ytelser og kostnader av enhver art som er nødvendig for utstyrets funksjon og eventuelle sammenkoblinger. Leveransen skal utføres iht. gjeldende lover og forskrifter og øvrige opplysninger gitt av

kjøper eller innhentet ved besiktigelse på stedet. Tilbudet skal ikke inneholde klausuler som begrenser leverandørens oppfølgingsplikt.

3.02. Dokumentasjon og reservedeler.

Inkludert i leveransen skal det være siste ajourførte utgave av dokumentasjon som gir kjøper den nødvendige innsikt i utstyrets konstruksjonsprinsipper, utforming og funksjonsmåte slik at man kan bruke og vedlikeholde utstyret som forutsatt.

Leverandøren skal utarbeide FDV-dokumentasjon som angitt i konkurransegrunnlaget.

Komplett dokumentasjon anses som en vesentlig del av leveransen.

Teknisk dokumentasjon og brukermanualer er en del av leveransen og overtakelse av utstyret vil ikke skje før komplett dokumentasjon er levert. I forbindelse med oppgradering av utstyret skal all levert dokumentasjon være oppdatert.

Bruksanvisningen og prosedyrer for daglig vedlikehold skal være beskrevet spesifikt for det utstyret som er levert og kun dette. Ved all fremtidig endring av utstyret skal leverandøren endre bruksanvisningen tilsvarende.

Komplette brukermanualer skal være på norsk eller engelsk og leveres i 2 sett per apparat-type. Det skal også vedlegges en kortfattet norsk bruksanvisning per apparattype som gjør den vanlige bruker i stand til å betjene utstyret.

Komplett teknisk dokumentasjon tilsvarende som leverandørens eget service personell benytter. Dokumentasjonen skal være på norsk eller engelsk og leveres i 1 sett pr. apparattype. Hvert sett skal inkludere servicemanual. Litteratur og programvare som gir tilgang til all service av utstyret, skal medfølge.

Denne dokumentasjon skal minimum inneholde: Servicemanual, elektroniske tegninger/koblingsskjemaer, vedlikeholdsprosedyrer, deleliste, situasjonstegninger der dette er aktuelt, service tilgang med programvare, liste over anbefalte reservedeler. Service dokumentasjon bør i tillegg leveres på digitalt format. Leverandøren skal oppdatere all teknisk dokumentasjon i utstyrets levetid.

Leverandøren forplikter seg til å levere reservedeler på det utstyret som avtalen omfatter i en periode på 10 år fra overtagelsestidspunktet.

4. FREMDRIFTSPLANER, FORSINKELSER, DAGMULKT OG ERSTATNING.

4.01. Tidsfrister.

Fremdriftsplaner og tidsfrister angis i konkurransegrunnlaget/avtaledokumentet.

Leverandøren er forpliktet til å følge de hovedfremdriftsplaner som foreligger ved kontraktsinngåelsen og de faseplaner og/eller arbeidsplaner som senere utarbeides i samarbeid mellom partene. Fremdriftsplanene (både eventuelle delfrister og sluttfrist) er således bindende for leverandøren. Leverandøren garanterer at han har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å følge fremdriftsplanen.

Dersom leverandøren har grunn til å tro at leveransen ikke kan gjennomføres i samsvar med fremdriftsplanen, skal han straks skriftlig varsle kjøper. Varselet skal oppgi årsak til forsinkelsen, antatt innvirkning på fremdriftsplanen samt forslag til tiltak for å begrense forsinkelsen. Leverandøren er ansvarlig for tap som kjøper lider, og som kunne vært unngått dersom slikt varsel hadde blitt gitt i rett tid.

4.02. Leverandørens rett til fristforlengelse på grunn av uforutsette hindringer.

Leverandøren har rett til fristforlengelse dersom han godtgjør at fremdriften hindres av forhold utenfor hans kontroll, så som ekstraordinære værforhold, offentlige påbud og forbud, streik og lockout samt andre forhold som kommer inn under force majeure.

Leverandøren har ikke rett til fristforlengelse for hindring som han burde ha tatt i betraktning ved inngåelse av kontrakten eller ved rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne følgende av.

4.03. Forsinkelse.

Det foreligger forsinkelse dersom leveransen eller kontraktsarbeidet ferdigstilles senere enn den avtalte sluttfrist, eventuelt justert for fristforlengelse etter pkt 4.02, eller som innvilget av kjøper, og dette ikke skyldes kjøpers forhold.

Ved vesentlig forsinkelse, som uansett anses å foreligge ved 6 måneders forsinkelse, kan kjøper heve kjøpet. I tillegg skal kjøper ha erstattet tap som følge av dette, men minimum tilsvarende 2 % av leveransen/utstyrets opprinnelige kjøpspris.

Det samme gjelder for levering av deler av utstyret/arbeidet hvor det er avtalt delfrister.

4.04. Dagmulkt.

Kjøper kan kreve dagmulkt dersom leverandøren er forsinket i henhold til punkt 4.03. Er ikke annet avtalt, skal mulkten pr hverdag utgjøre:

a) 1 % av kontraktsummen ved overskridelse av sluttfrist som er avtalt, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr dag.

b) 1 % av kontraktsummen for den del av leveransen som skal være fullført til en avtalt delfrist, men ikke mindre enn kr. 500,- pr. dag.

Dagmulkten slutter å løpe ved ferdigstillelse.

Samlet mulkt for overskridelse av delfrister og av tidsfrist for fullførelse av kontrakten skal ikke overstige 15 % av kontraktsummen.

På skriftlig forespørsel fra leverandøren plikter kjøper uten ugrunnet opphold skriftlig å opplyse om han vil påberope seg overskridelse av en delfrist. Gjør kjøperen ikke det, tapes retten til å påberope forsinkelsen.

Ved overskridelse av avtalt eller fastlagt tidsfrist kan kjøper ikke kreve erstatning for forsinkelsen i tillegg til eller istedenfor dagmulkt. Dersom forsinkelsen har sin årsak i forsettlig eller grovt uaktsomt forhold hos leverandøren, kan kjøper likevel kreve erstatning for direkte og indirekte tap i stedet for dagmulkt.

5. LEVERINGSBETINGELSER.

5.01. Levering/montering.

Med mindre annet avtales skal hele leveransen foretas samlet på avtalt leveringsdato. Alle leveranser skal skje fritt levert på brukerstedet (rom/avdeling), ferdig montert og klargjort til bruk. All inntransport skal skje etter nærmere anvisning fra kjøper, men det skal utføres av leverandør. Kjøper vil ikke kunne stille lagerplass til disposisjon.

For utstyr hvor det inngår Edb-programvare og/eller Edb-maskinvare, skal dette fungere sammen som et anlegg som fullt ut tilfredsstillende de krav som fremgår av konkurransegrunnlaget.

For utstyr som krever sammenkobling eller fast montasje, anses dette som en del av leveransen. For utstyr som krever tilkoblingspunkter utført av en annen leverandør er det utstyrsleverandørens ansvar å utarbeide målsatte arbeidstegninger som skal være inkludert i kontraktens pris.

For utstyr som krever assistanse ved igangkjøring skal dette være en del av leveransen og inkludert i kontraktens pris.

Leverandøren skal pakke ut og rengjøre utstyret. Leverandøren skal selv bringe emballasje og annet avfall til anvist sted, eller selv fjerne emballasje fra sykehusområdet.

For fast tilkobling som krever autorisert personell skal dette utføres av det personell som kjøper stiller til rådighet, men kostnadene skal dekkes av leverandøren. Dersom leverandørens personale har tilstrekkelig autorisasjon kan de likevel foreta faste tilkoblinger etter nærmere avtale med kjøper.

5.02. Kvalitetssikring, kontroll, prøving.

Kjøper skal til enhver tid ha rett til å foreta undersøkelser og prøver en måtte ønske for å kontrollere at leveranser blir kontraktsmessig utført. Kontroll kan foretas såvel i leverandørens lokaliteter som hos underleverandører. Blir kjøper oppmerksom på at materialer eller arbeider er kontraktsstridige, skal det straks meldes fra til leverandøren.

Leverandøren skal uten tillegg yte den assistanse som kjøpers kontrollør trenger for å gjennomføre sin kontroll av materialer og arbeidsutførelse.

Produsentens godkjenningsskjema for sluttkontroll skal gjøres tilgjengelig for kjøper ved kontraktsforhandlinger. Kjøpers kontroll fritar ikke leverandøren fra sitt ansvar.

5.03. Protokoller.

Leverandøren skal på forlangende legge fram protokoller fra utførte prøvinger samt beregninger av deler som er utsatt for spesielle påkjenninger. Resultatet fra endelige kapasitetsprøvinger, innreguleringer og funksjonsprøvinger skal føres i protokoll og overleveres kjøper i en egen innreguleringsprotokoll.

Utstyret skal være godkjent/sertifisert/registrert før levering finner sted når dette er et krav fra myndighetene. Godkjenningen skal dokumenteres. Utstyret skal tilfredsstillende relevante internasjonale krav, samt nasjonale lover, forskrifter og normer. Utstyret og leverandøren skal videre henholdsvis oppfylle Arbeidsmiljølovens § 4-4 om "Krav til det fysiske arbeidsmiljøet", herunder krav til tekniske innretninger og utstyr, samt § 5-5 om "Produsenter, leverandører og importører av maskiner og annet arbeidsutstyr".

5.04. Opplæring.

Leverandøren plikter å yte sakkyndig bistand, gi undervisning, samt sørge for at det blir tilrettelagt for opplæring iht. kjøpers krav og spesifikasjoner, slik at kjøper får overført tilstrekkelig kunnskap til at utstyret kan bli betjent og vedlikeholdt på en sikker og effektiv måte.

Opplæring/kurs for teknisk personell avholdes av produsent.. Opplæringen skal være tilsvarende den opplæring som gis til leverandørens eget servicepersonale. Samtlige utgifter skal være dekket (inkl kursavgift reise- og oppholdskostnader ihht Statens satser).

Opplæring av brukere vil i hovedsak bestå av to deler, hovedopplæring i forbindelse med igangkjøring/installasjon/ibruktaking samt en oppfølging etter at leveransen er tatt i bruk. Leverandøren skal utarbeide en plan for opplæring som skal godkjennes av kjøper og som er i tråd med utarbeidet FDV-dokumentasjon.

5.05. Mottaks-/ferdigkontroll.

Før ferdigstilling kan finne sted vil leveransen bli kontrollert av kjøper ved en mottaks- og ferdigkontroll.

Mottaks- og ferdigkontroll vil skje på brukerstedet etter at leverandøren er ferdig med montering/installasjon og har gjennomført sin egenkontroll.

For utstyr/leveranser som skal gjennomgå prøvedrift er denne ferdigstillingen foreløpig og bekrefter at leveransen aksepteres ferdigstilt. Endelig godkjenning betinger et tilfredsstillende resultat av prøvedriften.

Tidspunktet for ferdigkontroll/mottakskontroll skal avtales mellom partene senest 1 uke før aktuelt tidspunkt.

Dette gjelder også når kontroll er forutsatt på avtalt leveringsdato iht. fremdriftsplan.

5.06. Prøvedrift.

Etter komplett levering og selgers utførte egenkontroll av utstyr og anlegg, skal selger gi skriftlig erklæring om at leveransen er klar for mottakskontroll. Kjøper forplikter seg til innen rimelig tid til å foreta mottakskontroll. Med mottakskontroll menes oppstilling av utstyrets bestanddeler, utførelse av funksjonell og eventuelt teknisk kontroll og kontroll av at mottatt dokumentasjon (inkl. samsvarserklæring) er i

henhold til kontrakten og gjelder for det leverte utstyret. Mottakskontrollen er kjøpers ansvar, men utføres i samarbeid med selger.

Utstyret anses levert når det er ferdig montert, utplassert på anvist plass, emballasje fjernet og avtalt mottakskontroll utført. Feil og mangler som påpekes under mottakskontroll, skal utbedres før overtakelse.

Det skal gjennomføres 3 måneders prøvedrift uten at alvorlige feil og mangler oppstår før overtakelse kan finne sted. Dersom slike feil eller mangler oppstår i prøveperioden, nullstilles perioden og prøveperiode på 3 måneder starter på nytt etter at de oppdagede feil og mangler er opprettet. Dette gjelder alvorlige feil som blant annet reduserer oppetidsgarantien til under avtalt grense i prosent.

Før prøvedriften starter, skal opplæring av nøkkelpersonell være gjennomført. Prøvedriften starter først etter utført mottakskontroll.

Feil og mangler som blir påvist ved det leverte utstyret i denne perioden, skal omgående utbedres, før overtakelse kan godkjennes. Bytte av tilbehør og tilleggsutstyr skal kunne skje med tillegg/fradrag etter prisliste, forøvrig kostnadsfritt for kjøper i prøveperioden

5.07. Overtagelsesforretning av utstyr uten prøvedrift.

Når ferdigstillelse foreligger kan overtagelsesforretning holdes. Det skal føres protokoll fra overtagelsesforretningen, som skal angi hvem som er tilstede, mangler som påvises, frist for utbedring av påviste mangler og tidspunkt for eventuell etterbesiktigelse, og hvorvidt leveransen overtas eller nektes overtatt, jf pkt 5.10. Protokollen undertegnes av de parter som er tilstede.

5.08. Overtagelsesforretning av utstyr med prøvedrift.

For utstyr som skal gjennomgå prøvedrift gis en foreløpig ferdigstillelse av leveransen når mottakskontrollen er gjennomført med tilfredsstillende resultat. Når slik ferdigstillelse er gitt kan leverandøren sende faktura på ½ kontraktsbeløpet. Fakturaen vil bli utbetalt mot selvskyldnergaranti.

Endelig ferdigstillelse vil først bli gitt når prøvedriften er gjennomført med tilfredsstillende resultat. Når slik ferdigstillelse foreligger skal det holdes overtagelsesforretning. Det skal føres protokoll fra overtagelsesforretningen, som skal angi hvem som er tilstede, mangler som påvises, frist for utbedring av påviste mangler og tidspunkt for eventuell etterbesiktigelse, og hvorvidt leveransen overtas eller nektes overtatt, jf. pkt 5.10. Protokollen undertegnes av de parter som er tilstede.

5.09. Virkning av overtagelse.

Når kjøper overtar utstyret ved overtagelsesforretning inntreer følgende virkninger:

- a) Risikoen for utstyret går over fra leverandør til kjøper.
- b) Leverandørens plikt til å holde utstyret forsikret opphører.

- c) Reklamasjonsfristen begynner å løpe.
- d) Garantitiden begynner å løpe.
- e) Leverandøren får rett til å sende slutfaktura, evt. få frigitt bankgaranti.
- f) Sikkerhet som leverandøren har stilt for ansvar i leverings-/prøvetiden nedtrappes/tilbakeføres.

5.10. Kjøpers rett til å nekte overtagelse.

Kjøper kan nekte å overta innredninger/utstyr hvis det ved overtagelsesforretningen påvises slike feil eller mangler at disse eller utbedringen av dem vil hindre den forutsatte bruk av leveransen i en grad som gir kjøperen rimelig grunn til å nekte overtakelse.

Kjøper vil nekte å overta innredninger/utstyr hvis det ikke foreligger prøving, innregulering eller dokumentasjon som fastlagt i kontrakt og som skal foreligge ved overtagelsesforretningen og som er nødvendig for at kjøper skal kunne drive/bruke utstyret videre.

5.11. Mangler, reklamasjon, garanti.

Det gis minimum 1 års full garanti fra overtakelse av utstyr. Videre gis reklamasjonsrett i henhold til Kjøpsloven. I garantitiden er leverandøren forpliktet til å rette feil og mangler uten utgifter for kjøper. Er utbedring ikke foretatt innen rimelig frist, kan det kreves at leverandøren betaler de nødvendige kostnadene ved utbedring utført av tredje part.

Unntatt fra garanti og reklamasjonsrett er tilbehør som betraktes som forbruksmateriell, samt skader som oppstår på grunn av skjødesløshet eller feilaktig bruk av utstyret fra kjøpers side.

5.12 Garanti / Garantibefaring

I garantitiden skal leverandør uten kostnad for kjøper utføre nødvendig forebyggende vedlikehold.

Før utløpet av garantitiden kan det være aktuelt å be leverandøren vederlagsfritt og i samarbeid med kjøper foreta en fullstendig gjennomgang av levert utstyr. Feil og mangler som da påvises og som kan tilbakeføres til garantiansvaret, skal leverandøren straks utbedre uten omkostninger for kjøper. Garantier utover dette spesifiseres særskilt.

Tilbehør som betraktes som forbruksmateriell, og som normalt ikke dekkes innen for de samme reklamasjonsfrister som resten av leveransen, skal oppgis i tilbudsbrevet.

Ved garantidens utløp skal leverandøren vederlagsfritt utføre et periodisk vedlikehold hvor alle kostnader for service og deler er inkludert.

Garantien inkluderer arbeid, materialer, transport og reparasjon, samt alle øvrige kostnader for å utføre garantiforpliktelsene. Under garantitiden skal utstyret oppfylle en tilgjengelighet/ oppetidsgaranti som ikke skal være lavere enn xx (...) prosent i tiden

mellom mandag til fredag kl. 08.00 - 16.00. I tidsberegningen for tilgjengelighet medregnes ikke tid for forebyggende arbeid, såkalt planlagt service. Dersom tidsforbruket ved planlagt service overstiger avtalt tid, skal merforbruket medregnes i beregningen av tilgjengeligheten. Tilgjengelighetsklausulen gjelder fullt ut hvis utstyret ikke kan brukes maksimalt slik som tiltenkt.

Skulle utstyret under garantitiden påvise lavere tilgjengelighet enn ..... (.....%) prosent, skal garantitiden forlenges med fire (4) uker for hver presentenhet som tilgjengeligheten ligger lavere enn xx (..%) prosent. Kjøpers dokumentert økonomisk tap som følge av dette, vil kunne kreves av selger med en ovre begrensning på femti prosent av inngått kontraktssum.

Forstyrrelsen i tilgjengeligheten føres i fellesskap av kjøper og leverandør, i en bestemt bok på avdelingen.

5.13. Deltagelse på møter.

Det forutsettes at leverandøren stiller på de møter kjøper finner nødvendig.

5.14. Bygningsmessige arbeider/installasjonsforberedelser.

Der kjøper for egen regning skal innrede lokaler for utstyret og besørge opplegg for diverse tekniske koblingspunkter plikter leverandøren uten ekstra vederlag å yte byggherren den nødvendige bistand ved planlegging av slike tiltak. Inkludert i dette er overlevering av komplett underlag for detaljprosjektering. Tegninger skal være målsatt, og annen dokumentasjon skal være tilstrekkelig detaljert til at prosjektering og installasjon kan utføres etter denne.

Alle nødvendige krav til bygnings utførelse skal leverandøren levere til byggherren iht. fremdriftsplanene, dvs. en uke etter at bestilling er foretatt med mindre annet er angitt i anbudsdokumentet/avtaledokumentet.

Leverandøren plikter å kontrollere alle kritiske mål, og forvise seg om at installasjoner kan gjennomføres som forutsatt. Leverandøren plikter å forsikre seg om at installasjonsforberedelsene er korrekt utført. Feil og mangler som påpekes, skal kjøper rette innen avtalt monteringsdato. Dersom feil eller mangler ved installasjonsforberedelsene skyldes misvisende eller feilaktige spesifikasjoner eller veiledning fra leverandøren sin side skal han foreta retting, ellers vil kjøper på forsvarlig måte kunne la retting utføres av andre på leverandørens bekostning.

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold underrette om forhold som kan ha tids- og/eller økonomiske konsekvenser for leveransen.

6. ANSVAR, TVISTER M.M.

6.01. Sikkerhetsstillelse.

Er ikke annet avtalt skal leverandøren stille en samlet sikkerhet for oppfyllelse av sine kontraktsforpliktelser fram til overtagelse og i reklamasjonsperioden. Kjøper plikter ikke å betale (avdrag eller hele beløpet) før man har mottatt leverandørens sikkerhetsstillelse.

Sikkerhet for leverandørens kontraktforpliktelser fram til overtagelse, herunder ansvar for forsinket fullføring, skal utgjøre 15% av kontraktsummen. Sikkerheten kan gjøres gjeldende for forhold kjøper påberoper seg senest ved overtagelsen. Sikkerheten i reklamasjonstiden skal utgjøre 3% av kontraktsummen for forhold som påberopes det første året etter overtagelse, 2 % det andre året og 1 % det tredje året. Sikkerheten faller bort ved utløp av det 3. året av reklamasjonsfristen, med mindre kjøper har gjort ansvar gjeldende mot leverandøren som kan kreves dekket av sikkerheten.

Garanti stilles gjennom norsk bank. Omkostninger i forbindelse med opprettelse av garantien betales av leverandøren. Kjøper stiller ikke sikkerhet.

6.02. Leverandørens plikt til å holde kontraktsarbeidene forsikret.

Er ikke annet avtalt skal leverandøren holde forsikret det som til enhver tid inngår i leveransen fram til overtagelse har funnet sted. Forsikringen skal omfatte skade, herunder brannskade, vannskade og hærverk samt tyveri inntil hele kontraktsarbeidet er overtatt av kjøper. Leverandøren skal sørge for å tegne forsikring for et beløp som gir dekning for det det vil koste å bringe kontraktsarbeidene i samme stand som før

Forsikringsbevis skal forelegges kjøper for kontroll.

6.03. Ansvarsforsikring.

Leverandøren plikter å tegne forsikring mot det erstatningsansvar han kan komme i som resultat av feil eller mangler ved leveransen. Forsikringen skal dekke erstatningsansvar for skade både leverandør og underleverandør kan påføre kjøper eller tredjemanns person og ting. Forsikringssummen skal ikke være mindre enn 150 G.

Forsikringsbeviset skal ikke inneholde bestemmelser som reduserer kjøpers rett til å kreve erstatning direkte fra forsikringsselskapet eller som kan redusere krav på grunn av sikrede forhold etter at forsikringstilfellet er inntrådt.

Forsikringsbevis skal forelegges kjøper for kontroll.

6.04. Lønns og arbeidsforhold hos ansatte

Leverandøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underleverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av tariffavtaler, regulativ eller det som er normalt for vedkommende sted og yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Lederen av virksomheten er ansvarlig for at denne regelen blir etterlevd.

Alle avtaler leverandøren inngår som innebærer utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom leverandøren ikke etterlever klausulen, har oppdragsgiveren rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen inntil det er dokumentert at forholdet er i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal tilsvare ca. 2 ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Leverandøren skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenører og underleverandører.

6.05. Tegninger, beskrivelser etc.

Dersom leverandøren, enten han selv, ved underentreprenør/leverandør eller ved eget personale har utarbeidet tegninger, beskrivelser eller beregninger som underlag for andres arbeider eller leveranser, anses han å ha påtatt seg utrykkelig ansvar for disse.

6.06. Salgspant.

Dersom leveransen, eller deler av denne er beheftet med salgspant skal dette fremlegges skriftlig, og eventuelt godkjennes av kjøper før avtale inngås.

6.07. Heving.

Hver av partene har rett til å heve kontrakten hvis den annen part gjør seg skyldig i vesentlige mislighold av kontraktsforpliktelser og etter skriftlig varsel ikke har rettet forholdet innen 14 dager fra mottagelse av varselet.

Når kjøper har meddelt leverandøren at han hever kontrakten pga. mislighold skal:

- leverandøren avslutte arbeidet og forlate installasjonsstedet.
- leverandøren betale erstatning for de nødvendige merkostnader som påløper ved at leveransen utføres av andre.
- leverandøren betale erstatning for tap ut over merkostnader dersom misligholdet har sin årsak i forsettlig eller grovt uaktsomt forhold hos leverandøren.

Går leverandøren eller produsenten konkurs, eller blir han beviselig eller erkjent insolvent, kan kjøper heve kontrakten, med mindre det uten ugrunnet opphold blir bekjentgjort at leveransen vil bli utført i samsvar med kontrakten.

6.08. Reklame mv.

Leverandøren må innhente forhåndsgodkjennelse fra kjøper dersom leverandøren for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi tredjepart informasjon om leveransen ut over å oppgi denne som en generell referanse.

6.09. Lovvalg

Avtaleforholdet reguleres av norsk rett.

6.10. Tvister.

Tvister mellom partene om kontraktsforholdet skal søkes løst i minnelighet. Dersom partene ikke blir enige om en annen behandling, skal tvister avgjøres ved rettergang for de ordinære domstoler. Kjøpers hjemting avtales som vernetting.

Dersom det anses hensiktsmessig kan partene bli enige om at en tvist skal avgjøres ved voldgift etter voldgiftslovens bestemmelser.